

Η ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Επιμέλεια: Θωμάς Τζιάτζιος, Α, Διεύθυνση Μελετών Αρχιτεκτονικών Έργων Δ. Θεσσαλονίκης

• Οι παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν από ένα σχήμα 15 συνεργαζόμενων φορέων, με συντονιστή το Δήμο Θεσσαλονίκης

Το πρόγραμμα εντάχθηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας και χρηματοδοτήθηκε με σχεδόν 10.000.000 € από εθνικούς πόρους, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Η ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου της Ροτόντας επιτυγχάνεται με την εκ νέου διαμόρφωση των υπαίθριων δημόσιων χώρων γύρω από αυτήν συμπεριλαμβανομένων των δρόμων εσωτερικά της περιοχής που συνδέουν τα διάφορα μνημεία μεταξύ τους

Σημαντικό ρόλο στην νέα επέμβαση παίζει η διευθέτηση της κυκλοφορίας των οχημάτων στο εσωτερικό της περιοχής επέμβασης κάτι που δεν είχε αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά στην παλαιότερη

Η περιοχή της επέμβασης ανήκει στο βόρειο-ανατολικό τμήμα του ιστορικού κέντρου της πόλης της Θεσσαλονίκης και περιβάλλεται από τις οδούς: Ολυμπιάδος, Εθνικής Αμύνης, Αγγελάκη, Τιμισσκή, Βύρωνος, Γρηγορίου Παλαμά, Λούη, Παλαιών Πατρών Γερμανού, Ιασωνίδου, Αγίου Δημητρίου, Πλατεία Διοικητηρίου και Στρατηγού Δουμπιάτση.

Τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζει η συγκεκριμένη περιοχή, όπως αυτά προκύπτουν τόσο από πρωτογενείς όσο και από δευτερογενείς πηγές, συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Υψηλές πυκνότητες - υψηλοί Συντελεστές Δόμησης και υψηλή μίξη χρήσεων σε οριζόντιο και κατακόρυφο επίπεδο, συχνά μη συμβατές.
- Παλαιότητα και γήρανση του κτιριακού δυναμικού και αδυναμία συντήρησης των κελυφών (ανεξέλεγκτη στατική επάρκεια, προβλήματα στα δίκτυα, έλλειψη ανελκυστήρων, μη συντηρημένες όψεις των κτιρίων κτλ)
- Έλλειψη ικανών κοινόχρηστων και κοινωφελών λειτουργιών
- Κυκλοφοριακά προβλήματα - τεράστια έλλειψη χώρων στάθμευσης
- Ιστορικά μνημεία και σύνολα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος διάσπαρτα στον αστικό ιστό - προβλήματα συντήρησης, διατήρησης, επισκεψιμότητας και προβολής των
- Κτίρια κηρυγμένα ως διατηρητέα και ενδιαφέρουσες αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις
- Υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής - κοινωνική υποβάθμιση (ανεργία 13%, μέσο κατά κεφαλή εισόδημα 6200 ευρώ, 60% του μέσου όρου του Ν. Θεσσαλονίκης)
- Εμφάνιση αλλαγής της σύνθεσης του πληθυσμού (11% μετανάστες)
- Εμφάνιση εγκαταλειμμένων κτιρίων ή τμημάτων αυτών και κενών καταστημάτων.

Το εκτιμώμενο μέγεθος των μόνιμων κατοίκων της περιοχής είναι της τάξης μεγέθους των 59.000 ατόμων, με υψηλότερα ποσοστά ηλικιακής σύνθεσης στις ηλικιακές ομάδες των 20 - 29 ετών (23,8%) λόγω γεινίασης της περιοχής με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και 65+ (22,3%).

Ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι :

- Η αντιμετώπιση των αιτιών υποβάθμισης της περιοχής
  - Η δημιουργία σύγχρονων και λειτουργικών αστικών υποδομών
  - Η ανάδειξη των ιστορικών μνημείων
  - Η διεύρυνση των δυνατοτήτων απασχόλησης, κυρίως των νέων
  - Η διαμόρφωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας
  - Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
  - Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
  - Η αντιμετώπιση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού και η κοινωνική ενσωμάτωση ομάδων του πληθυσμού
  - Η ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των ανθρώπων και των φορέων της πόλης
- Το επιχειρησιακό σχέδιο περιλάμβανε 25 συνολικά επεμβάσεις σε δύο τομείς:
- στις υποδομές και το περιβάλλον, με έργα και παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην πολεοδομική αναδιοργάνωση, στην ποιοτική αναβάθμιση του αστικού εξοπλισμού, στην περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση, στην τόνωση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας
  - στο ανθρώπινο δυναμικό, με δράσεις και ενέργειες που συμβάλλουν στην βελτίωση των όρων της τοπικής αγοράς εργασίας, στην δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, στην επαγγελματική κατάρτιση, στην απόλεια κοινωνικών ανισοτήτων και την άρση των όρων κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν από ένα σχήμα 15 συνεργαζόμενων φορέων με συντονιστή το Δήμο Θεσσαλονίκης. Το πρόγραμμα εντάχθηκε στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας και χρηματοδοτήθηκε με σχεδόν 10.000.000 ευρώ από εθνικούς πόρους, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Πιο συγκεκριμένα:

- Ανακαινίσεις όψεων πολυκατοικιών της περιοχής της Ροτόντας. Εφαρμογή πιλοτικής μελέτης χρωματικής οργάνωσης των όψεων των πολυκατοικιών. Παροχή κινήτρων για τη συντήρηση και τον επαναχρωματισμό των κτιρίων - πιλοτική εφαρμογή μικρής κλίμακας
- Αναπλάσεις οδών αξόνων Ολυμπιάδος, Αγ. Δημητρίου, Κασσάνδρου. Ανάπλαση πεζοδρομίων, ανακατασκευή πλακοστρώσεων, διαπλάτυση πεζοδρομίων, δημιουργία χώρων στάθμευσης, κατασκευή διαβάσεων για ΑΜΕΑ, δένδροφύτευση, βελτίωση της σήμανσης, τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων, αναβάθμιση του αστικού εξοπλισμού, υπογειοποίηση δικτύων κοινής ωφέλειας
- Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου Ροτόντας. Ανάπλαση των κοινοχρήστων χώρων γύρω από το μνημείο, βελτίωση του πρασίνου, δημιουργία χώ-

ρων στάθμευσης & οδών ήπιας κυκλοφορίας

- Σύγχρονες πολιτιστικές υποδομές. Κατασκευή πολιτιστικού περιπέτρου με αξιοποίηση διαδραστικών εφαρμογών της Κοινωνίας της Πληροφορίας

■ Η περίπτωση της «Ανάπλασης του περιβάλλοντος χώρου της Ροτόντας»

Η παρούσα μελέτη αφορά την ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου της Ροτόντας και πιο συγκεκριμένα της περιοχής που περικλείεται από τις οδούς Εγνατία, Ιασωνίδου, Αρριανού, Αρμενοπούλου και Μελενίκου. Η συγκεκριμένη περιοχή χαρακτηρίζεται από τα πολλά και σημαντικά ιστορικά μνημεία όπως δηλαδή την Ροτόντα, την Αψίδα του Γαλερίου, τον Ι. Ν. του Αγ. Παντελεήμονα, τον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου.

Η περιοχή σήμερα παρουσιάζει σημάδια σημαντικής υποβάθμισης παρόλο που στον παρελθόν έχουν γίνει προσπάθειες αναβάθμισης με πεζοδρομήσεις και διαμορφώσεις. Η υποβάθμιση αυτή κυρίως οφείλεται στην άναρχη και παράνομη στάθμευση αυτοκινήτων σε κάθε ελεύθερο χώρο ακόμα και πάνω στον χώρο πρασίνου. Επίσης η σχεδόν ολική σε μερικές περιπτώσεις καταστροφή του πρασίνου, είτε από την στάθμευση αυτοκινήτων, είτε από τη διέλευση πεζών λόγω του φόρτου που δέχεται η περιοχή και της λανθασμένης σχεδίασης των οδών, είτε τέλος από την λαϊκή αγορά που πραγματοποιείται στην πλατεία πίσω από την Ροτόντα δημιουργεί αίσθηση υποβάθμισης της περιοχής. Η αντιμετώπιση του προβλήματος κατά το παρελθόν με αποσπασματικού χαρακτήρα επεμβάσεις διασπάρτη την ενότητα της περιοχής και η σημερινή της μορφή που προέκυψε μέσα από την ατελή υλοποίηση του σχεδίου Hebrard δεν βοηθά στο να γίνεται η περιοχή αντιληπτή ως μια συνέχεια ή ακόμα και ως κορύφωση ιστορικών διαδρομών της πόλης. Στα παραπάνω αν προστεθεί και η εξαιρετική πυκνότητα δόμησης αλλά και η παλαιότητα σε συνδυασμό με την εγκατάλειψη των υφιστάμενων κτιρίων γύρω από το μνημείο είναι προφανές γιατί δημιουργείται αίσθηση ανασφάλειας και υποβάθμισης στους κοινόχρηστους χώρους.

Η σημασία της περιοχής για το κέντρο αλλά και για το σύνολο της πόλης είναι προφανής. Εκεί συγκεντρώνεται μεγάλο μέρος κατοικίας με λιανικό εμπόριο στα ισόγεια αλλά και χρήσεις που συνδέονται τόσο με τις κεντρικές λειτουργίες της πόλης όσο και με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Μεγάλο βάρος έχει και η τουριστική παρουσία εξαιτίας των σημαντικών μνημείων και του γεγονότος ότι η περιοχή αποτελεί σημαντικό τμήμα του Ανατολικού Πολιτιστικού Άξονα της πόλης.

■ Το έργο προς υλοποίηση

Η ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου της Ροτόντας επιτυγχάνεται με την εκ νέου διαμόρφωση των υπαίθριων δημόσιων χώρων γύρω από αυτήν συμπεριλαμβανομένων των δρόμων εσωτερικά της περιοχής που συνδέουν τα διάφορα μνημεία μεταξύ τους. Η συνολική έκταση της ανάπλασης είναι περίπου 25.000 m² εκ των οποίων τα 16.000 m² αποτελούν δαπεδοστρώσεις πεζοδρομίων με διάφορα υλικά (τσιμεντόπλακες, πλάκες μαρμάρου, κεραμικοί πλίνθοι, άτριφτο μωσαϊκό, κλπ.), τα 4.000 m² περίπου αποτελούν διάστρωση οδών με σταμπωτή άσφαλο και τα 5.500 m² αποτελούν χώρο πρασι-

νου. Παράλληλα θα κατασκευαστεί όλη η απαιτούμενη ηλεκτρολογική υποδομή για το νέο ηλεκτροφωτισμό της περιοχής και θα εξοπλιστεί η περιοχή με τον απαραίτητο αστικό εξοπλισμό.

■ Αναλυτική περιγραφή του έργου

Σημαντικό ρόλο στην νέα επέμβαση παίζει η διευθέτηση της κυκλοφορίας των οχημάτων στο εσωτερικό της περιοχής επέμβασης κάτι που δεν είχε αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά στην παλαιότερη. Η κυκλοφορία αυτή περιορίζεται σε δύο ουσιαστικά «βρόγχους» κινήσεων σε μονόδρομους ήπιας κυκλοφορίας με ελάχιστη υψομετρική διαφορά από το πεζοδρόμιο (5 εκατοστά) οριοθετημένους με εμπόδια κατά της πρόσβασης οχημάτων, όπου η στάθμευση θα είναι δυνατή μόνο στις οργανωμένες θέσεις (περίπου 100) οι οποίες έγινε προσπάθεια να απομακρυνθούν όσο γίνεται από τον άμεσο περιβάλλοντα χώρο των μνημείων. Δόθηκε μεγάλη σημασία να αποφευχθούν όσο γίνεται αδιέξοδα που μετατρέπονται σε χώρους στάθμευσης και υποβάθμισης. Από τους δρόμους αυτούς θα γίνεται και η προσπέλαση των οχημάτων στους ιδιωτικούς αλλά και δημόσιους στεγασμένους χώρους στάθμευσης που ήδη υπάρχουν στην περιοχή. Οι ίδιοι δρόμοι θα δίνουν την δυνατότητα τροφοδοσίας των καταστημάτων αλλά και προσπέλασης οχημάτων για έκτακτες ανάγκες. Η πλήρης πεζοδρόμηση της περιοχής αποκλείστηκε σαν λύση γιατί θα δημιουργούσε μεγάλα προβλήματα προσπέλασης, χρήσης αλλά και απομόνωσης της περιοχής που κατ'επέκταση θα οδηγούσε σε οικονομικό μαρασμό και νέα υποβάθμιση. Η ήπια αυτή επέμβαση εγγυάται περισσότερο από κάθε άλλη λύση την αδιατάρακτη συνέχεια της ζωής της περιοχής χωρίς μεγάλες ρήξεις που εγκυμονούν και μεγάλους κινδύνους λανθασμένων επεμβάσεων.

Στο τμήμα της Δ. Γούναρη μεταξύ Ροτόντας και Καμάρας η προτεινόμενη λύση περιλαμβάνει την διαμόρφωση δύο παράλληλων διαδρομών εκατέρωθεν του κεντρικού παρτεριού που οριοθετούνται από ένα μοτίβο με κεραμικές πλίνθους και μάρμαρο, συνεχίζοντας την λογική και την μορφολογία (φωτιστικά, δαπεδοστρώση, κλπ.) της Δ. Γούναρη στο κάτω από την Εγνατία οδό τμήμα, έτσι όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με μελέτη του Δήμου που υλοποιείται παράλληλα. Αρχικά είχε προταθεί να αποφευχθεί συστηματικά η δυνατότητα του πολίτη ή του επισκέπτη να περπατήσει πάνω στον άξονα της πομπικής οδού, έτσι ώστε περπατώντας παράλληλα με αυτόν να μπορεί να τον αναπλάσει με την φαντασία του χωρίς να χρειαστεί η ανακατασκευή του που έτσι κι αλλιώς θα ήταν ατελής. Η πρόταση αυτή δεν εγκρίθηκε από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο που επέβαλε την υλοποίησή του.

Το τμήμα της Δ. Γούναρη πάνω από την Ροτόντα και μέχρι την οδό Αρμενοπούλου, όπου σήμερα υπάρχει μια πλατεία σε δύο επίπεδα, με την νέα πρόταση αναδιαμορφώνεται αυξάνοντας την επιφάνεια πρασίνου ιδιαίτερα προς την μεριά του δρόμου δημιουργώντας περισσότερη προστασία στην εσωτερική πλατεία που στην μια πλευρά της, όπου είναι και τα καθιστικά, ακολουθεί την κυκλική χάραξη που προσανατολίζεται στο μνημείο. Η αύξηση του πρασίνου λειτουργεί ως φυσικός φραγμός για τις χρήσεις που περιβάλλουν τον χώρο πάνω από την οδό Αρμενοπούλου. Παράλληλα το πράσινο λειτουργεί

και ως οπτικό και ηχητικό φράγμα για τα αυτοκίνητα τα οποία απομακρύνονται ακόμα περισσότερο με την διαπλάτυνση του πεζοδρομίου σε όλο το μέτωπο της οδού Αρμενοπούλου εμποδίζοντας την στάθμευση σε αυτό το σημείο και διευκολύνοντας την διάβαση των πεζών. Τμήμα της ιδιαίτερης δαπεδοστρώσης της οδού Δ. Γούναρη εμφανίζεται και σε αυτό το τμήμα μεταξύ της Ροτόντας και της οδού Αρμενοπούλου τονίζοντας και ολοκληρώνοντας την συνέχεια του άξονα αλλά και της πορείας προς την Άνω Πόλη.

■ Η πλατεία

Το τμήμα της πλατείας πίσω από το Ιερό της Ροτόντας, στην επέκταση της οδού Φιλίππου με την νέα πρόταση, διαμορφώνεται έτσι ώστε να τονιστεί η συνέχεια του άξονα που ενώνει την Ροτόντα με το Πανεπιστήμιο, με την φύτευση δενδροστοιχίας που συνεχίζει και πέραν των τειχών προς το Πανεπιστήμιο. Ο άξονας αυτός παραμένει ασύμμετρος και εμφανώς ημιτελής τονίζοντας την ημιτελή ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδίου της περιοχής. Αντίθετα με τον σε συμβολικό επίπεδο τονισμό του άξονα, η κίνηση των πεζών διαμορφώνεται ακολουθώντας την πορεία που έχει χαραχθεί στον υπάρχοντα κατεστραμμένο από το πάτημα κλοσάπητα που είναι σίγουρα η πιο φυσική κίνηση. Η κίνηση αυτή υποδηλώνεται με μια ακόμα δενδροστοιχία που λειτουργεί και ως οπτικός φραγμός προς τις πίσω πλευρές των οικοδομών που αποτελούν σήμερα ένα ακαλαίσθητο φόντο για το μνημείο. Η πορεία των πεζών τέλος καταλήγει σε υποβαθμισμένο σημείο των τειχών όπου διαμορφώνεται πέρασμα πάνω από αυτά χωρίς να πατιούνται και να καταστρέφονται όπως συνέβαινε σήμερα. Σημειώνεται ότι αυτό αποτελούσε πάγιο αίτημα τόσο της αρμόδιας Εφορείας όσο και των περιοίκων.

Συνολικά γύρω από την Ροτόντα οι υπόλοιπες επεμβάσεις είναι επιφανειακές με απλές δαπεδοστρώσεις και αναδιαμορφώσεις των χώρων πρασίνου που εντάσσονται στον σχεδιασμό μιας συνολικής επέμβασης και ενσωματώνουν με ήπιο τρόπο παλαιότερες διαμορφώσεις. Με την ψηλή φύτευση γίνεται μια προσπάθεια να «μαλακώσει» κάπως το μέτωπο των οικοδομών και να μην τονίζεται το ακανόνιστο του περιβάλλοντος χώρου και η ασύμβατη με το μνημείο και χαμηλών απαιτήσεων αισθητική των οικοδομών. Εκμεταλλευόμενοι την κυκλική πορεία των αυτοκινήτων στο Βορειοδυτικό τμήμα της πλατείας κάνουμε μια προσπάθεια υπενθύμισης των περικεντρων επεμβάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά περιόδους στο μνημείο με πιο πρόσφατη την χάραξη κυκλικής πλατείας (σύμφωνα με την τρέχουσα αντιμετώπιση των μνημείων) από τον πολεοδόμο Hebrard μετά την πυρκαγιά του 1917, η οποία όμως δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ παρά την ολοκλήρωση σε μεγάλο βαθμό του υπόλοιπου πολεοδομικού σχεδίου στην περιοχή. Ας μην ξεχνάμε ότι οι κυκλικές χαράξεις που εμφανίζονται κατ'επανάληψη στην ιστορία του μνημείου δεν αποτελούν παρά την συνειδητή και προφανή μεταφορά των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του μνημείου που αποτελεί εξ'ορισμού το κέντρο της σύνθεσης. Η μη ολοκλήρωση της πραγματοποίησης αλλά η

υπόμνηση, γίνεται τόσο για πρακτικούς λόγους όσο και για ιστορικούς, δεδομένου ότι η σημερινή μορφή είναι αποτέλεσμα πολλών τάσεων της πολιτικής, πολιτιστικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής της Ελλάδας του περασμένου αιώνα. Η υποδήλωση αυτή των περικεντρων χαράξεων υλοποιείται τμηματικά και διακριτικά με στοιχεία πρασίνου (δενδροστοιχίες, παρτέρια) και με μια τμηματική «γραφή» ομοκεντρου κύκλου στο δάπεδο από διαφορετικό υλικό. Το υλικό που επιλέγεται για τον άμεσο περιβάλλοντα χώρο γύρω από την Ροτόντα είναι αυτό από ελαφρά σπλιμένο σκυρόδεμα και θραυστά επιλεγμένα υλικά που έχει χρησιμοποιηθεί πρόσφατα σε μεγάλη έκταση με την έγκριση του Κ.Α.Σ. κατά την Ενοποίηση των Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας, αλλά και προτείνεται και σε άλλες εκπονούμενες μελέτες γύρω από ιστορικά μνημεία της πόλης μας, όπως για παράδειγμα γύρω από τον Λευκό Πύργο. Το υλικό αυτό μπορεί να παραλάβει τα δύσκολα σχήματα που διαμορφώνονται λόγω του ακανόνιστου σχήματος του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου, αλλά και είναι συμβατό προς αυτό τόσο χρωματικά με την κατάλληλη αναλογία συνεκτικού κονιάματος και αδρανών, όσο και σαν υφή γιατί παρουσιάζει ομοιόμορφη και ενιαία επιφάνεια, με ουδέτερη αίσθηση σαν φόντο, στην οποία θα προβάλλεται και θα κυριαρχεί το μνημείο.

■ Ο μικρός άξονας

Ένας άλλος μικρότερος άξονας, σύμφωνα με την προγενέστερη μελέτη αλλά και την υπάρχουσα κατάσταση, διαμορφώνεται παράλληλα με την Εγνατία στην Βόρεια πλευρά της που περνώντας κάτω από το κεντρικό τόξο της Αψίδας του Γαλερίου καταλήγει στα σκαλιά του Ι.Ν. της Παναγίας Δεξιάς, που αν και δεν είναι κτήριο ιδιαίτερα παλιό αποτελεί σημείο αναφοράς για τους κατοίκους της πόλης και αποτελεί το φυσικό όριο προς ανατολάς της πλατείας Καμάρας. Ο άξονας αυτός πλαισιώνεται από παρτέρια πρασίνου με χαμηλή φύτευση προς την Εγνατία και

Η πλήρης πεζοδρόμηση της περιοχής αποκλείστηκε σαν λύση γιατί θα δημιουργούσε μεγάλα προβλήματα προσπέλασης, χρήσης αλλά και απομόνωσης της περιοχής που κατ'επέκταση θα οδηγούσε σε οικονομικό μαρασμό και νέα υποβάθμιση

Με την ψηλή φύτευση γίνεται μια προσπάθεια να «μαλακώσει» κάπως το μέτωπο των οικοδομών και να μην τονίζεται το ακανόνιστο του περιβάλλοντος χώρου και η ασύμβατη με το μνημείο και χαμηλών απαιτήσεων αισθητική των οικοδομών

Μέσα στο ευρύτερο έργο της ανάπλασης του περιβάλλοντος χώρου της Ροτόντας προβλέπεται και η εγκατάσταση νέων μεταλλικών ιστών και φωτιστικών σωμάτων ηλεκτροφωτισμού υψηλής αισθητικής και φωτεινής απόδοσης

Γύρω από την Αψίδα του Γαλερίου προτείνεται η συντήρηση του υπάρχοντος δαπέδου από μαρμαρόπλακες κάποιες από τις οποίες χρονολογούνται από τα ρωμαϊκά χρόνια

συνέχεια στη σελίδα 14 ☺

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ψηλή προς τις οικοδομές και τονίζεται με μοτίβο από κεραμικές συμπαγείς πλίνθους και τεμάχια μαρμάρου κατ' αναλογία αυτού της Δ. Γούναρη.

■ Η Καμάρα

Γύρω από την Αψίδα του Γαλερίου προτείνεται η συντήρηση του υπάρχοντος δαπέδου από μαρμαρόπλακες κάποιες από τις οποίες χρονολογούνται από τα ρωμαϊκά χρόνια. Παράλληλα υποδηλώνεται με θραύσματα μαρμάρου η θέση των άλλων δύο παράλληλων προς τους υφιστάμενους και μη ορατών σήμερα πεσσών, τα θεμέλια των οποίων έχουν βρεθεί κάτω από την σημερινή πλακόστρωση. Ο τοίχος στην βορειοανατολική πλευρά της Αψίδας του Γαλερίου διατηρείται επενδυμένος με κεραμικές πλίνθους δεδομένου ότι ανάλογος τοίχος που έκλεινε το άνοιγμα αυτό υπήρχε σύμφωνα με την βιβλιογραφία από τα παλαιοχριστιανικά χρόνια του μνημείου.

Τέλος στα δρομάκια πίσω από τον Ι.Ν. της Παναγίας Δεξιάς (οδοί Αντωνιάδη, Επισκόπου Κίτρους) διαμορφώνονται δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας, οριοθετούνται νόμιμες θέσεις στάθμευσης, τακτοποιούνται οι κάδοι απορριμμάτων και επιστρώνονται με πλάκες πεζοδρομίου τα πεζοδρόμια και σταμπωτή ασφαλτο το οδόστρωμα. Παρόμοια διευθετούνται και τα άλλα δευτερεύοντα δρομάκια γύρω από την Ροτόντα. Ειδικά στην Φιλίππου δίνεται έμφαση στην οργάνωση των θέσεων στάθμευσης και των θέσεων για τους κάδους απορριμμάτων.

Μέσα στο ευρύτερο έργο της ανάπλασης του περιβάλλοντος χώρου της Ροτόντας προβλέπεται και η εγκατάσταση νέων μεταλλικών ιστών και φωτιστικών σωμάτων ηλεκτροφωτισμού υψηλής αισθητικής και φωτεινής απόδοσης. Τα φωτιστικά αυτά είναι παρόμοια με αυτά που έχουν τοποθετηθεί ήδη στην οδό Δημ. Γούναρη που αποτελεί την συνέχεια του άξονα του Ανατολικού Αρχαιολογικού Περιπάτου προς την θάλασσα, έτσι ώστε αυτός τόσο με την δαπεδόστρωση όσο και με τον αστικό εξοπλισμό να δίνει ενιαία αίσθηση. Στόχος είναι η βελτίωση του φωτισμού του ευρύτερου χώρου της Ροτόντας ώστε να εξασφαλιστεί η άνετη και ασφαλής κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.

Σε όλους τους δρόμους και πιο συγκεκριμένα στις διασταυρώσεις υπάρχει πρόβλεψη για άτομα μειωμένης κινητικότητας με ράμπες. Επίσης στον άξονα της Δ. Γούναρη από το φανάρι της Εγνατίας μέχρι την είσοδο του μνημείου της Ροτόντας διαμορφώνεται πορεία για τυφλούς που θα συνδεθεί με την αντίστοιχη της Δ. Γούναρη από την κάτω μεριά της Εγνατίας και θα αποτελέσουν την αρχή

ενός δικτύου που προγραμματίζεται να καλύψει το ιστορικό κέντρο τουλάχιστον της πόλης.

■ Οι μελέτες

Οι μελέτες συντάχθηκαν από το προσωπικό της Διεύθυνσης Μελετών Αρχιτεκτονικών Έργων του Δήμου Θεσσαλονίκης (ΔΜΑΕ). Λίγα λόγια για την ΔΜΑΕ. Η ΔΜΑΕ αποτελεί τον έναν κλάδο της Αντιδημαρχίας Αρχιτεκτονικού και Τοπογραφίας. Οι άλλοι δύο κλάδοι είναι η Διεύθυνση Κατασκευών Αρχιτεκτονικών Έργων και η Διεύθυνση Τοπογραφίας. Η ΔΜΑΕ αποτελείται από 3 Τμήματα, το Τμήμα Αρχιτεκτονικών Μελετών, το Τμήμα Πολεοδομικών Μελετών και Εφαρμογών, και το Τμήμα Προγραμματισμού, Σχεδιασμού και Ανάπτυξης. Συνολικά στην ΔΜΑΕ απασχολούνται 48 άτομα με την μεγάλη πλειοψηφία να είναι Μηχανικοί και μάλιστα να περιλαμβάνει ικανό αριθμό Αρχιτεκτόνων. Η ΔΜΑΕ εφαρμόζει Σύστημα Διοίκησης Ποιότητας κατά το Διεθνές Πρότυπο EN ISO 9001 και είναι πιστοποιημένη από διεθνώς αναγνωρισμένο Φορέα Πιστοποίησης.

Ειδικά το Τμήμα Αρχιτεκτονικών Μελετών που έχει σαν κύρια αρμοδιότητά του την εκπόνηση, ανάθεση και επίβλεψη μελετών αρχιτεκτονικών έργων κατά το παρελθόν έτος εκπόνησε 15 πλήρεις μελέτες, συνολικού προϋπολογισμού 8.899.500 €, που αφορούν τη διαμόρφωση σημαντικών πλατειών της πόλης μας, την αποπεράτωση ή διαρρύθμιση δημοτικών κτιρίων και τη βελτίωση της υποδομής κοινοχρήστων χώρων, επέβλεψε την εκπόνηση 11 αρχιτεκτονικών και υποστηρικτικών μελετών για διάφορα έργα του Τεχνικού Προγράμματος που ανατέθηκαν από το Δημοτικό Συμβούλιο σε μελετητικά γραφεία, συνολικού προϋπολογισμού 279.287 €, επέβλεψε την αναθεθείσα Μελέτη για την Ανάπλαση της Νέας Παραλίας, συνολ. προϋπολογισμού μελέτης 950.000 € και ασχολήθηκε με την προετοιμασία και την έγκριση των Τευχών Δημοπρασίας και την ολοκλήρωση των δημοσίων διαγωνισμών για την ανάθεση επτά έργων του Τεχνικού Προγράμματος, συνολικού προϋπολογισμού 16.344.000 €.

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης κατέθεσε ένα σχέδιο και πέτυχε την επιλογή και ένταξη ενός τμήματος έργων που περιλαμβάνονται στο στρατηγικό σχέδιο για την Ανάπτυξη του Ιστορικού Κέντρου σε χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας στο πλαίσιο των Μέτρων 3.8 και 3.9 «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές Ζώνες Μικρής Κλίμακας». ■

